

Sammendrag:

Utvikling i næringsstruktur og godstransport i byene Oslo, Bergen og Trondheim

Problemstilling

Problemstillingen er å se på endringer i næringsstruktur i hele byen og i sentrumsområdene i de tre store byene i Norge (Oslo, Bergen og Trondheim).

Vi ønsker videre å se på hva disse endringene betyr for etterspørselen etter godstransport i byområdene.

Vi har analysert endringer i antall ansatte fra bedriftsregisteret til Statistisk sentralbyrå og knyttet disse til hva vi vet om næringers etterspørsel etter godstransport.

Resultater

Den generelle tendensen er at det blir færre ansatte i bysentrene, men flere ansatte i byene.

Tabell S1. Utviklingen i sysselsatte personer i Norge, i de tre store byene i Norge og i bykjernene. 2002-2004 og 2004-2007.

	2002	2004	2007	2002-2004	2004-2007
	1000 sysselsatte personer			Årlig vekstrate	
Norge	2336	2323	2500	-0,3 %	2,5 %
Hele byen (sum alle 3)	577	564	613	-1,1 %	2,8 %
Bykjernene (sum alle 3)	275	253	258	-4,1 %	0,7 %
Fordelt på:					
Oslo S	157	149	145	-2,6 %	-0,9 %
Bergen S	47	37	39	-11,3 %	1,8 %
Trondheim S	71	67	74	-2,9 %	3,4 %

TØI-rapport 900/2007

Det er en generell konjunkturedgang i perioden i 2003 og 2004. Dette ser vi som en gjennomgående trend i både nasjonale tall og for byene. Nedgangen er større for byområdene enn på nasjonalt nivå og størst i bysentrene.

Vi ser at utviklingen i bysentrene er svakere enn den nasjonale trenden og storbytrenden. Unntaket her er Trondheim sentrum som i siste periode (2004-2007), ligger over både bytrenden og den nasjonale trenden.

Næringene som har bidratt mest til veksten i antall sysselsatte i den siste perioden (2004-2007), er gitt i tabell S2.

Tabell S2. Næringer med størst bidrag til veksten i antall sysselsatte i sentrene
de tre byene fra 2004 til 2007.

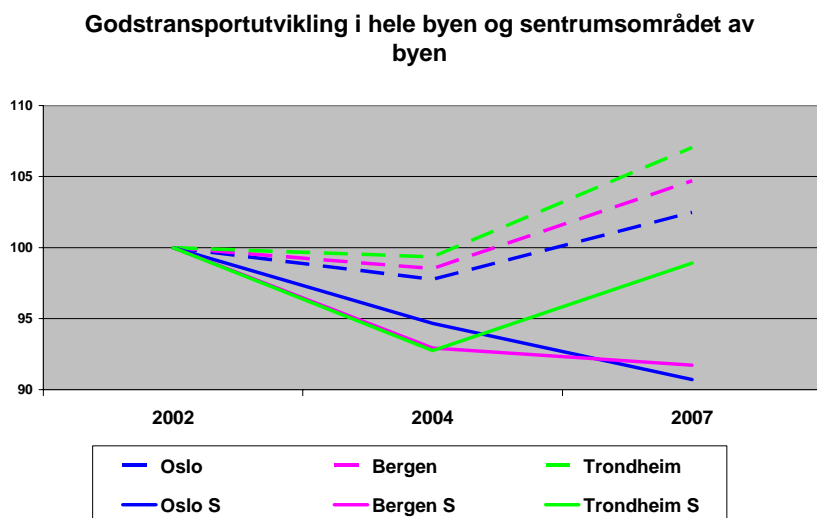
Næringer som har størst betydning	Forklaringsandel	Kumulativ
Annen forretningsmessig tjenesteyting	38 %	37 %
Helse- og sosialtjenester	12 %	49 %
Databehandlingstjenester	10 %	59 %
Undervisning	8 %	67 %
Butikker	7 %	74 %
Eiendomsmekling og -drift	6 %	80 %
Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting	5 %	85 %

TØI-rapport 900/2007

Veksten i næringene i tabell S2 forklarer 86 % av veksten i antall sysselsatte i sentrene for Oslo, 75 % for Bergen og 64 % for Trondheim.

Etterspørselen etter godstransport i byområdene

Vi har veid sammen godstransportintensiteter for 2002, 2004 og 2007 for hele byen og for sentrumsområdene for hver sektor. Dersom vi så indekserer endringene og setter 2002 lik 100, får vi et bilde som er vist i figur S1.

TØI-rapport 900/2007

Figur S1. Godstransportutviklingen de siste årene i hele byen og innen sentrumsområdet av byen. Tall for Oslo, Bergen og Trondheim.

Disse beregningene indikerer at det har vært en nedgang i varetransporten i alle de tre sentrumsområdene fra 2002 til i dag 2007. Dessuten viser det at nedgangen i Oslo og Bergen sentrum er sterkere enn i Trondheim sentrum, som har fått en oppgang i siste del av perioden, i likhet med byområdene utenom sentrum. Det synes altså som de mest urbane områdene (sentrumsområdene i de to største byene) har hatt en monoton nedgang siden 2002.

Konklusjoner

Vi har følgende konklusjoner i vår analyse:

- Det er svakere økonomisk utvikling i bykjernene enn i byen sett under ett.. Dette gjelder for alle de tre byene.
- Trondheim har hatt en sterkere økonomisk utvikling enn de to andre byene.
- Etterspørselen etter varertransport har hatt en nokså parallell utvikling i alle de tre byene.
- Etterspørselen etter varetransport i sentrumsområdene har gått ned fra 2002 til i dag. I samme periode har det vært en økning i varetransport i alle tre byene. Det vil si at det har vært en vridning mht struktur fra sentrumsområder til andre deler av byene. Nedgangen i etterspørselen i bysentrene er sterkere i Oslo og Bergen enn vi kan observere for Trondheim.